

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 28 listopada 2024 r.

PN.III.4131.2.6.2024

**Rada Powiatu Namysłowskiego
pl. Wolności 12a
46-100 Namysłów**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 79 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107)

stwierdzam

nieważność uchwały Nr VIII/46/2024 Rady Powiatu Namysłowskiego z dnia 28 października 2024 r. w sprawie wygaśnięcia mandatu radnego Powiatu Namysłowskiego – z powodu istotnego naruszenia prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 października 2024 r. Rada Powiatu Namysłowskiego, powołując się na art. 383 § 1 pkt 5 oraz § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408, z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 11 i art. 25b pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, podjęła uchwałę nr VIII/46/2024 w sprawie wygaśnięcia mandatu radnego Powiatu Namysłowskiego. Przedmiotowa uchwała została doręczona Wojewodzie Opolskiemu w dniu 29 października 2024 r.

W ocenie tutejszego organu nadzoru wyżej wymieniona uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego, a nadto nie została poprzedzona szczegółową i wyczerpującą analizą stanu faktycznego i prawnego, wymaganą do

jednoznacznej oceny przesłanek warunkujących wygaśnięcie mandatu radnego. Z związku z powyższym zachodzi konieczność stwierdzenia jej nieważności w całości.

Jak wynika z ustaleń organu nadzoru, w dniu 22 października 2024 r. Komisja Rewizyjna Rady Powiatu Namysłowskiego - w ramach prowadzonej kontroli wykonywania budżetu za I półrocze 2024 r. - ujawniła, że jeden z radnych powiatu, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dostarcza na rzecz Powiatu Namysłowskiego towary, za co otrzymuje zapłatę. Przedmiotowy temat został poruszony przez grupę radnych w czasie sesji Rady Powiatu Namysłowskiego mającej miejsce w dniu 23 października 2024 r., wraz z propozycją wprowadzenia do porządku obrad uchwały w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego. Rada Powiatu odrzuciła jednakże wniosek o zmianę porządku obrad w tym zakresie i projekt uchwały nie był procedowany. Wobec tego, na wniosek grupy radnych, na dzień 28 października 2024 r. zwołano sesję nadzwyczajną Rady Powiatu Namysłowskiego, w czasie której podjęto uchwałę nr VIII/46/2024 w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego, oceniając jego działanie jako naruszające art. 25b pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym. Radny którego dotyczy uchwała - z powodu choroby - nie uczestniczył w obradach sesji. Co więcej, jak ustalił organ nadzoru, przed podjęciem uchwały Rada Powiatu nie zwracała się do radnego o udzielenie w sprawie stosownych wyjaśnień.

Zgodnie z art. 383 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego, wygaśnięcie mandatu radnego następuje w przypadku naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności. Z kolei art. 25b ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, że radni nie mogą prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia powiatu, w którym radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

W ślad za tym wypada jednakże zauważyć, że instytucja wygaśnięcia mandatu radnego ma niezwykle doniosłe znaczenie prawne, bowiem stanowi poważną ingerencję w wynik demokratycznych wyborów i to zarówno z punktu widzenia samego radnego, jak i

wyborców, którzy na tego radnego oddali głos. Z tego względu wygaszenie mandatu powinno być stosowane z wyjątkową rozwagą, przy jednoczesnej dogłębnej i wnikliwej analizie przesłanek warunkujących podjęcie uchwały. Temu służyć ma również przewidziane w art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego umożliwienie radnemu złożenia wyjaśnień przed podjęciem uchwały (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt III OSK 2348/22, Legalis). Co więcej, procedowanie wygaszenia mandatu w trybie art. 383 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego (co miało miejsce na gruncie niniejszej sprawy), oznacza w istocie nałożenie na radę powiatu obowiązku umożliwienia radnemu złożenia wyjaśnień przed wygaśnięciem mandatu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 sierpnia 2017 r., sygn. akt II OSK 1542/17, Legalis; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 18 lipca 2024 r., sygn. akt III SA/Łd 454/24, Legalis).

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Rada Powiatu Namysłowskiego w istocie nie umożliwiła zainteresowanemu radnemu złożenia w sprawie stosownych wyjaśnień przed podjęciem uchwały w sprawie wygaśnięcia jego mandatu. Ogólne poruszenie wzmiankowanego tematu w czasie sesji Rady Powiatu Namysłowskiego w dniu 23 października 2024 r. (gdzie uchwała nie była procedowana, a zainteresowany radny nie zajął jakiegokolwiek stanowiska), a następnie zawiadomienie radnego o terminie sesji nadzwyczajnej w dniu 28 października 2024 r., podczas gdy radny nie stawił się na jej terminie z uwagi na chorobę, nie stanowi w ocenie organu nadzoru należytego wypełnienia dyspozycji art. 383 § 3 Kodeksu wyborczego. Takie działania mają w ocenie Wojewody Opolskiego charakter wyłącznie iluzoryczny, a radny którego dotyczy uchwała nr VIII/46/2024 został de facto pozbawiony możliwości pełnego wyjaśnienia zaistniałego stanu rzeczy. Rada Powiatu winna bowiem w sposób czytelny i niebudzący wątpliwości umożliwić radnemu złożenie wyjaśnień, tym bardziej mając na względzie znaczenie tychże dla niniejszej sprawy.

Nie sposób przy tym nie zauważyć, że przedmiotowy problem był sygnalizowany w czasie sesji Rady Powiatu Namysłowskiego mającej miejsce w dniu 28 października 2024

r., co jednakże nie przeszkodziło w procedowaniu rzeczony uchwały. Takie działanie Rady Powiatu Namysłowskiego tutejszy organ nadzoru ocenia zatem krytycznie.

Należy również zwrócić uwagę, że uchwała w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego powinna być poprzedzana wyczerpującym i szczegółowym postępowaniem wyjaśniającym, które winno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu uchwały w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego. Uzasadnienie powinno w szczególności dostarczać informacji, jakie argumenty zostały przez organ wzięte w sprawie pod uwagę, czy prowadzona działalność gospodarcza faktycznie powiązana jest z osobą radnego, jak dokładnie przebiegały wykryte transakcje, jaką wiedzę w tym zakresie posiadał radny objęty przedmiotem uchwały, a także jakim dowodom organ dał wiarę, a którym odmówił wiarygodności. Szerokie i wyczerpujące uzasadnienie uchwały powinno z jednej strony pozwolić sądowi na odtworzenie toku rozumowania organu, a z drugiej strony umożliwić radnemu podjęcie polemiki i realizację gwarancji procesowych, które daje możliwość zaskarżenia uchwały do sądu. W szczególności uzasadnienie to winno zawierać ocenę złożonych przez radnego wyjaśnień (tak powoływany już uprzednio wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt III OSK 2348/22, Legalis).

Przez wzgląd na powyższe, w ocenie Wojewody Opolskiego, zarówno działania Rady Powiatu podjęte przed głosowaniem nad uchwałą jak i sporządzone do niej uzasadnienie nie wyczerpują omówionych wymogów. Uzasadnienie do uchwały przesłane przez Radę Powiatu - w tak ważnej sprawie - jest wyjątkowo krótkie i zawiera lakoniczny opis ustaleń, które zaważyły na treści podjętej uchwały. Pozostała część uzasadnienia to wyłącznie przywołanie przepisów prawa. Przedmiot uchwały opisany został zatem w sposób niezwykle ogólny i wybiórczy. Obrazu sytuacji nie rozjaśnia także pozyskany przez organ nadzoru protokół z obrad Komisji Rewizyjnej z dnia 22 października 2024 r., gdzie zostało wyłącznie stwierdzone, że jednym z właścicieli firm dostarczających artykuły sportowe jest radny. Nie wiadomo jednak, w oparciu o jakie dowody poczyniono takie ustalenia. Zauważyć należy nadto, że jak wynika z ustaleń organu nadzoru, Rada Powiatu Namysłowskiego nie prowadziła innych, dodatkowych czynności wyjaśniających w sprawie.

Całokształt przedsięwziętych w ten sposób działań jawi się zatem w ocenie tutejszego organu nadzoru jako niewystarczający do prawidłowego i niebudzącego wątpliwości procedowania uchwały w sprawie wygaśnięcia mandatu radnego. Z tych względów, uchwała poddana ocenie organu nadzoru nie może ostać się w obecnej formie.

Mając na uwadze powyższe, należało stwierdzić jak na wstępie.

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 935) niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Wojewody Opolskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Joanna Sachanbińska

radca prawny

Dyrektor Wydziału

Prawnego i Nadzoru

Prowadzący sprawę: Oskar Woźniak, Radca prawny, Wydział Prawny i Nadzoru, tel. 77 45 24 549.